

Article Info/Makale Bilgisi

✓Received/Geliş:24.02.2020 ✓Accepted/Kabul:26.03.2020

DOI:10.30794/pausbed.693495

Araştırma Makalesi/ Research Article

Aslan, E. (2020). "Çevirmen Adaylarının Bilgisayar Öz-Yeterlik Algıları ve Teknolojiye Karşı Tutumları" *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı 40, Denizli, s. 247-255.

ÇEVİRMEN ADAYLARININ BİLGİSAYAR ÖZ-YETERLİK ALGILARI VE TEKNOLOJİYE KARŞI TUTUMLARI

Erdoğan ASLAN*

Özet

Bu çalışmada çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algı düzeyleri ve teknolojiye karşı tutumları çeşitli değişkenlere göre incelenmektedir. Bu amaçla 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Marmara Üniversitesi, Fransızca Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 1 ve 2. Sınıf öğrencileriyle bir çalışma yapılmıştır. Çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm öğrencilerin bilgisayar öz-yeterlik algı düzeylerini tespit etmeye yönelik olup bu amaçla on sekiz maddeden oluşan beşli likert türü anket uygulanmıştır. İkinci bölümde ise çevirmen adaylarının teknolojiye karşı tutumları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun için on yedi maddeden oluşan yine beşli likert türü bir anketten yararlanılmıştır. Veriler R 3.5.2. paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın sonunda elde edilen veriler değerlendirilerek çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Çevirmen, Öz-yeterlik, Algı, Tutum, Teknoloji.

COMPUTER SELF-EFFICACY PERCEPTIONS AND ATTITUDE AGAINST TECHNOLOGY OF INTERPRETER AND TRANSLATOR CANDIDATES

Abstract

In this study, computer self-efficacy perceptions and attitude against technology of interpreter and translator candidates are investigated according to some variables. For this purpose, in 2018-2019 academic year, a study was conducted with 1st and 2nd year students at Marmara University, Department of French Translation and Interpretation. The study consists of two parts. The first part was aimed to determine the levels of computer self-efficacy of the students and a 5-point Likert-type scale consisting of eighteen items was applied. In the second part, it was tried to determine the attitudes of translator candidates towards technology. For this purpose, a 5-point Likert-type scale consisting of seventeen items was used. Data were analysed using the R 3.5.2. package program. The data obtained at the end of the study were evaluated and various recommendations were made.

Keywords: Translator, Self-efficacy, Perception, Attitude, Technology.

* Doç. Dr. Marmara Üniversitesi, Mütercim Tercümanlık Bölümü, İSTANBUL.
e-posta: erdincaslan36@hotmail.com (orcid.org/0000-0002-8484-1450)

1. GİRİŞ

Teknoloji alanında yaşanan gelişmeler, hayatın her alanını derinden etkilemektedir. Öyle ki bilgisayar ve İnternet teknolojilerinin yaygınlaşması sonucu neredeyse kâğıt kalem kullanılmaz oldu. Özel işlerin yanı sıra elektronik imzanın kullanılmaya başlanmasıyla birlikte resmi işler de artık büyük ölçüde bilgisayar ve İnternet üzerinden gerçekleşmektedir. Bununla birlikte her geçen gün yeni uygulamalar ve yeni yazılımlar hayatımıza girmekte ve birçok farklı alanda bu teknolojilerden yararlanılmaktadır. Bundan dolayı günümüzde artık teknoloji okuryazarı olmak bir zorunluluk haline gelmiştir. Zira hem özel sektörde hem de kamuda çalışanlar açısından teknoloji kullanım bilgisi ve becerisi, artık temel bir nitelik olarak değerlendirilmektedir.

Bu değişim çeviri alanı ve çevirmenlik mesleği için de geçerlidir. Geçmişte kocaman sözlüklerin arasında kâğıt kalemle yapılan çeviriler, günümüzde artık hemen hemen bilgisayar ve İnternet ortamına taşınmış durumdadır. Zira gelişen teknoloji ve küreselleşmenin bir sonucu olarak çeviriye duyulan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Artan bu ihtiyacın karşılanabilmesi, piyasadaki rekabete ayak uydurabilmek için hızlı ve verimli çalışma zorunluluğu, işverenin kalite beklentisi, meslektaşlarla işbirliği, işverenle iletişim gibi konular göz önünde bulundurulduğunda çevirmenlerin teknolojinin sunduğu olanaklara başvurması kaçınılmaz olmuştur. Bundan dolayı çevirmen adaylarının bu zorluklarla baş edecek ve bunların üstesinden gelecek gerekli bilgi ve donanıma sahip olacak şekilde yetiştirilmeleri bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bununla birlikte gelişen teknoloji sayesinde bilgiye erişim daha kolay hale gelmiştir. Ayrıca bilginin sürekli olarak arttığı ve değiştiği de bir gerçektir. Bu durum, değişimlere ayak uydurabilen ve gelişmeleri takip eden, kendini sürekli yenileyen, bilinçli bilgi tüketicisi olmanın yanı sıra bilgi üretebilen bireylere olan gereksinimi ortaya çıkarmıştır. Nitekim günümüzde artık okur-yazarlık temel bilgisayar kullanımı becerilerini de kapsamaktadır. Bundan dolayı eğitim kurumlarından beklenen, bilgiye ulaşma ve onu etkili bir şekilde kullanma becerileriyle donatılmış, teknolojiyi kullanabilen toplumun gereksinim duyduğu insan profiline uygun bireyler yetiştirmeleridir (Seferoğlu ve Akbıyık, 2005: 89-90).

Çeviri sektörünün de çevirmen adaylarından bekledikleri nitelikler bu yöndedir. Nitekim yapılan araştırmalarda sektörün çevirmenlerden çeviri teknolojilerini etkin kullanabilme ve temel bilgisayar becerilerine sahip olma gibi nitelikler aradığı görülmüştür. Alkan'ın (2013) yaptığı bir araştırmada, Türkiye'nin yaygın kullanılan bir iş ilanı web sitesi olan kariyer.net sitesinde, çevirmen adaylarının teknoloji ile ilgili bazı becerilere sahip olması gerektiğini gösteren koşullara rastlanmıştır. Çevirmen adaylarından Word, Excel, Power Point gibi temel ofis programları, çeviri bellekleri gibi yazılımları kullanabilme becerileri aranmıştır.

Günümüzde teknolojinin çevirmenlere sunduğu olanaklar çok fazladır ve bu olanaklar her gün çeşitlenmektedir. Çeviride kullanılan teknolojiler çeviri sürecine katkıları bakımından bilim insanları tarafından farklı kategorilerde sınıflandırılmaktadır. Kastberg (2012) çeviride kullanılan teknolojileri üç başlıkta sınıflandırmaktadır. Bunlar; Tam Otomatik Makine Çevirisi, İnsan Destekli Makine Çevirisi ve Makine Destekli İnsan Çevirisinde kullanılan araçlar. Bowker da (2002) çeviri teknolojilerini İnsan Çevirisi, Bilgisayar Destekli Çeviri ve Makine Çevirisi şeklinde üç ana başlık altında toplanmaktadır. Bunlar şöyledir:

İnsan Çevirisi	Bilgisayar Destekli Çeviri	Makine Çevirisi
<ul style="list-style-type: none">•Sözcük İşlemciler•Yazım ve Dilbilgisi Düzeltme Araçları•Elektronik Kaynaklar (CDRom)•İnternet (www, email)	<ul style="list-style-type: none">• Bilgi Toplama Araçları• Bütünce Analiz Araçları• Terminoloji Yönetim Sistemleri• Çeviri Bellekleri• Yerelleştirme ve Web Sayfası Çeviri Araçları• Tanılama Araçları	<ul style="list-style-type: none">•Makine Çevirisi Sistemi

Alcina (2018) ise çeviride kullanılan teknolojileri beş kategoriye ayırarak sınıflandırmaktadır. Bunlar;

- Temel Bilgisayar Donanımı (işletim sistem, çeşitli yazılımlar, CD-ROM, DVD, yazıcı, tarayıcı vb. araçlar)
- İletişim ve Belgeleme Araçları (e-posta, sohbet yazılımları, video konferans sistemleri, dosya transfer yazılımları vb. araçlar)

- Metin Düzenleme ve Masaüstü Yayıncılık Yazılımları (HTML ve XML düzenleyici, Web sayfası tasarım uygulamaları, yazım ve dilbilgisi denetim araçları, sözlükler, sözcük işlemciler vb. araçlar)
- Dil Araçları ve Kaynakları (terim yönetim araçları, elektronik sözlükler, bütünceler vb. araçlar)
- Çeviri Araçları (çeviri bellekleri, makine çevirisi vb. araçlar)

Çeviri Teknolojileri farklı şekillerde sınıflandırılrsa da çevirmenlerin bütün bu teknolojilerden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için bilgisayar hakkında genel bilgi sahibi ve bilgisayarda belli görevleri yerine getirebiliyor olmaları gerekmektedir. Bunun için çevirmenlerin bilgisayar ve teknolojiye karşı olumlu bir bakış açılarının olmaları gerekir. Nitekim Geer, White ve Barr (1998) bilgisayarları daha etkili bir şekilde kullanabilmek için insanların kendilerini bu araçların kullanımı konusunda yetkin ve güvenli hissetmeleri gerektiğine dikkat çekmektedir. Eğer bireyler kendilerini yetkin ve güvenli hissetmiyorlarsa bilgisayarları verimli bir şekilde kullanamayacaklarını vurgulamaktadır (Kurbanoglu ve Akkoyunlu, 2002).

Bunun yanında çevirmenlerin bilgisayar bilgi ve becerilerinin önemli olduğu kadar teknolojiye karşı tutumları da önemlidir. Nitekim teknolojinin sunduğu olanaklardan verimli bir şekilde yararlanabilmek için teknolojiye yönelik olumlu bir tutum içerisinde olmak gerekmektedir. Çünkü bilgisayar öz-yeterlik algısı bilgisayar teknolojilerine karşı olumlu bakış açısıyla yakından alakalıdır. Bundan dolayı bilgisayar becerisi konusunda özgüveni düşük olanlar bilgisayar tabanlı işlemlerde daha az başarı göstermektedirler. Ayrıca bilgisayar öz-yeterliği yüksek olan bireyler, bilgisayar öz-yeterliği düşük olan bireylere nazaran teknolojik yeniliklere daha az tepki göstermekte ve teknolojik gelişmelere daha çabuk ayak uydurmaktadır (Çelik ve Çevik 2013: 154).

2. ÖZ-YETERLİK ALGISI VE TUTUM NEDİR?

Öz-yeterlilik sosyal bilişsel kuramın en önemli değişkenlerinden biridir ve Bandura (1986), tarafından, bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, yerine getirme kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı olarak tanımlanmaktadır. Bandura, bir kişinin öz-yeterlilik algısının dört kaynaktan beslendiğini belirterek bunları şöyle sıralamaktadır:

- Bireyin kişisel deneyimleri, özellikle kişinin geçmişte yaşadığı başarı ve başarısızlıklar
- Başkalarının deneyimleri; örneğin, benzer kişilerin davranışların model alma yoluyla onun deneyimlerini paylaşma,
- Sözel ikna; bireyin bir durumla başa çıkmak için aldığı öneriler.
- Duygusal durum; bir kişinin öz-yeterliliğini değerlendirmede korku, kaygı ve stres düzeyini kontrol edebilmesidir (Aşkar & Umay, 2001).

Ayrıca Bandura (1994) güçlü bir yeterlilik algısının bireyin başarısını ve refahını birçok yönden geliştirebileceğini belirtmektedir. Nitekim öz-yeterlilikleri konusunda yüksek güvene sahip kişiler, zor görevlere kaçınılması gereken tehditler olarak değil, üstesinden gelinmesi gereken zorluklar olarak yaklaşırlar. Bu olumlu bakış açısının, etkinliklere karşı ilgi ortaya çıkardığı gibi katılımı da teşvik eder ve kendilerine zorlu hedefler belirleyen kişiler, o hedeflere bağlılıklarını da güçlü bir şekilde sürdürürler. Başarısızlık karşısında çabalarını artırarak devam ettirirler. Başarısızlık veya olumsuzluklardan sonra öz-yeterlilik duygularını hızla geri kazanırlar. Başarısızlığı yetersiz çabaya ve yetersiz bilgiye bağlarlar ve bundan dolayı bu yetersizlikleri gidermeye çabalarlar. Tehdit edici durumlara onları kontrol edebilecek şekilde yaklaşırlar. Bu kadar etkili bir öz-yeterlilik duygusu bireysel başarı ortaya çıkardığı gibi stresi azaltarak depresyona karşı daha güçlü bir savunma mekanizması oluşturur.

Bunlarla birlikte bilgisayar yeterliliğinin neyi ifade ettiği konusunda uluslararası standartlar mevcuttur. Bilişim dünyasının en geçerli sertifikalarından biri olan ve tüm dünyada kabul gören Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası (ECDL) bunlardan bir tanesidir. Bilgisayar kullanımı üzerine yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğunu belgeleyen bu sertifikanın belirlediği standartlar ise şunlardır;

- Bilgi Teknolojileri Kavramları
- Bilgisayarın Kullanımı ve Dosyaların Yönetimi
- Kelime İşleme
- Hesap Tablosu
- Veritabanı
- Sunum
- Bilgi ve İletişim (Göçer ve Türkoğlu, 2018: 226).

Bireylerin öz-yeterlik algısını etkileyen etkenlerin başında yukarıda da belirttiğimiz gibi tutumları gelmektedir. Bireyler doğaları gereği farklı bakış açılarına sahip olduklarından olayları ve durumları farklı şekilde algılamakta ve onlara yaklaşımları da farklı şekillerde olmaktadır. Bireylerin olaylara ve durumlara karşı sergiledikleri yaklaşımlar tutum olarak ifade edilebilir. Bunun yanında tutumla ilgili bilim insanları tarafından yapılmış birçok tanım mevcuttur. Demirel (1993) tutumu; bireylerin belirli durumlar, insanlar ve nesnelere karşısında belirli davranışları göstermeye iten öğrenilmiş eğilimleri olarak tanımlarken Karakuş ve Özbay (2016, ss. 187-188) olayların, durumların, nesnelere vb. bireyleri olumlu veya olumsuz olarak etkilemesi sonucu bireyde meydana gelen davranışsal, zihinsel, duygusal eğilimleri tutum olarak tanımlamaktadır. Bunlarla birlikte Alıcı (2013, s. 319) ise tutumların, bireylerin davranışlarını ve sosyal algılarını belirleyen en önemli psikolojik özelliklerden biri olarak kabul edildiğini belirtmektedir.

3. AMAÇ

Bu çalışmada çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik düzeylerinin ve teknolojiye karşı tutumlarının bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermedikleri incelenmektedir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ne düzeydedir?
- Çevirmen adaylarının teknolojiye karşı tutumları nasıldır?
- Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ve teknolojiye karşı tutumları öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılık göstermekte midir?
- Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ve teknolojiye karşı tutumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ile teknolojiye karşı tutumları arasında bir ilişki var mıdır?

4. YÖNTEM

Bu çalışma, çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algı düzeylerini ve teknolojiye karşı tutumlarını ortaya koymak için yapılmış betimsel bir çalışmadır.

4.1.Çalışma grubu

Çalışma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılının ilk döneminin sonunda Marmara Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fransızca Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı'nda 1 ve 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubuna ait istatistik aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Çalışma grubu

Cinsiyet	n	%
Kız	29	65.91
Erkek	15	34.09
Sınıf		
1. Sınıf	31	70.45
2. Sınıf	13	29.55

Çalışma grubunda yer alan çevirmen adaylarının yüzde 65.91'i (29 kişi) kızlardan oluşurken yüzde 34.09'u (15 kişi) erkeklerden oluşmaktadır. Ayrıca adaylardan yüzde 70.45'i (31 kişi) birinci sınıfta öğrenim görürken yüzde 29.55'i (13 kişi) ikinci sınıfta öğrenim görmektedir.

4.2. Veri toplama aracı

Araştırmada iki farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlardan birincisi Aşkar ve Umay (2001) tarafından geliştirilen Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı Ölçeği'dir. Bu ölçek; "Hiçbir zaman, ara sıra, bazen, çoğunlukla, her zaman" şeklinde 5'li Likert tipine uygun olarak hazırlanmıştır. Likert-tipi sorular, araştırılan konu hakkında tutum veya görüş içeren bir ifade ve bu ifadeye katılım düzeyini belirten seçenekler içerir (Turan ve diğ. 2015: 188). Bu ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0.70'dir. Diğer ölçek ise Aydın ve Kara (2013) tarafından geliştirilen Teknoloji Tutum Ölçeği'dir. Bu ölçek de 5'li likert tipi bir ölçek olarak hazırlanmış, cevap seçenekleri olarak "kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum" biçiminde derecelendirilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,87 olarak hesaplanmıştır.

4.3. Verilerin analizi

Verilerin analizinde istatistiksel uygulamalar için başvurulan R 3.5.2. paket programı kullanılmıştır. Çalışmada yer alan sürekli değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler ortalama, standart sapma, medyan, minimum değerleriyle; kategorik değişkenler frekans ve yüzde ile gösterilmiştir. Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu, normallik testlerinden biri olan ve verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini saptayan Shapiro Wilk testi ile incelenmiştir. Normal dağılım göstermeyen değişkenlerin 2 grup karşılaştırmalarında, farklı iki grubun verilerinin anlamlı olup olmadığını gösteren Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Sürekli değişkenler arası ilişki ise verilerin normal dağılım göstermediği durumlarda başvurulan Spearman korelasyon analizi ile incelenmiştir. Çalışmadaki tüm istatistiksel analizlerde p değeri 0,05'in altındaki sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. Ayrıca çalışmada yararlanılan İngilizce kaynaklar yazar tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir.

5. BULGULAR

Elde edilen bulgular aşağıda tablolar haline sunulmuştur.

Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ne düzeydedir? ve teknolojiye karşı tutumları nasıldır?

Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algı düzeyleri ve teknolojiye karşı tutumları ile ilgili istatistikler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 2. Bilgisayar öz-yeterlik algı düzeyleri ve teknolojiye karşı tutumları

	Toplam	p
Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı	2,89 ± 0,48 2,83 (1,56-3,78)	0,969
Teknolojiye Karşı Tutum	2,22 ± 0,55 2,24 (1,24-3,82)	0,341

Yukarıdaki tablo incelendiğinde çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ortalamasının 2.89 puan olduğu görülmektedir. Bu değer ortalamasının üzerindedir ve adayların bilgisayar öz-yeterlik algılarının iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Fakat bunun yanında adayların bilgisayar becerilerinin daha üst seviyeye çıkartılabileceği de görülmektedir. Bununla birlikte çevirmen adaylarının teknolojiye karşı tutumları incelendiğinde ortaya çıkan değer 2.16 olduğu görülmektedir. Bu değer ortalamasının altındadır. Dolayısıyla öğrencilerin teknolojiye karşı daha olumlu bir bakış açısının kazandırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bunlardan dolayı çeviri teknolojileri derslerinde öncelikle öğrencilerin bilgisayar becerilerinin daha üst seviyeye çıkartılması ve teknolojiye karşı daha olumlu bir bakış açısının kazandırılması için gerekli etkinlikler hazırlanarak mevcut noksanlıkların ortadan kaldırılması önem arz etmektedir. Şüphesi ki bu becerileri ve daha olumlu bir bakış açısını eğitim süreci içerisinde öğrencilere kazandırmak akademisyenlerin görevidir. Öğrencilerin mevcut durumlarının farkına varılarak ders içeriklerinin bu doğrultuda hazırlanması daha etkili öğrenmeler gerçekleştirilmesine ve bilgisayarlardan daha verimli bir şekilde yararlanılmasına olanak sağlayacaktır.

Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ve teknolojiye karşı tutumları sınıflarına göre farklılık göstermekte midir?

Çevirmen adaylarının sınıflarına göre bilgisayar öz-yeterlik algıları ve teknolojiye karşı tutumları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Bilgisayar öz-yeterlik algısı ve teknolojiye karşı tutum ortalamalarının sınıflara göre dağılımı

	1. Sınıf	2. Sınıf	p
Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı	2,88 ± 0,50 2,83 (1,56 – 3,78)	2,90 ± 0,44 2,83 (2,11-3,67)	0,969
Teknolojiye Karşı Tutum	2,28 ± 0,58 2,29 (1,24 – 3,82)	2,07 ± 0,46 2,03 (1,59-2,71)	0,341

Tablo incelendiğinde 1. sınıflar ile 2. sınıflar arasında Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı Ölçeği bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir (p=0,969). Aynı şekilde Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği bakımından da 1. sınıflar ile 2. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır (p=0,341).

Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ve teknolojiye karşı tutumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

Çevirmen adaylarının cinsiyete göre bilgisayar öz-yeterlik algıları ve teknolojiye karşı tutumları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Bilgisayar öz-yeterlik algısı ve teknolojiye karşı tutum ortalamalarının cinsiyete göre dağılımı

	Kız	Erkek	p
Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı	3,20 ± 0,40 3,22 (2,50 – 3,72)	2,72 ± 0,44 2,75 (1,56 – 3,78)	0,002
Teknolojiye Karşı Tutum	2,02 ± 1,48 1,76 (1,41 – 2,76)	2,32 ± 0,56 2,29 (1,24 – 3,82)	0,097

Tabloya baktığımızda kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı Ölçeği bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir (p=0,002). Kız öğrencilerin Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı Ölçeği puanı erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu durum kız öğrencilerin bilgisayar öz-yeterlik algılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği bakımından ise kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır (p=0,097).

Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ve teknolojiye karşı tutumları arasında ilişki var mı?

Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algıları ve teknolojiye karşı tutumları arasında bir ilişki 1. ve 2. sınıflar kendi içinde ayrı ayrı değerlendirilerek incelenmiş ve sonuçlar Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Bilgisayar öz-yeterlik algısı ve teknolojiye karşı tutum arasındaki ilişki

1.sınıflar	Kız	Erkek	p
Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı	3,28 ± 0,36 3,31 (2,78-3,72)	2,73 ± 0,46 2,75 (1,56-3,78)	0,004
Teknolojiye Karşı Tutum	2,07 ± 0,47 2,00 (1,41-2,76)	2,36 ± 0,60 2,41 (1,24-3,82)	0,219
2.sınıflar			
Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı	3,10 ± 0,44 3,00 (2,50-3,67)	2,67 ± 0,34 2,78 (2,11-3,06)	0,101
Teknolojiye Karşı Tutum	1,95 ± 0,52 1,65 (1,59-2,71)	2,21 ± 0,40 2,26 (1,65-2,65)	0,310

Tablo incelendiğinde 1. sınıfta öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler arasında Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı Ölçeği puanı bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p=0,004$). Kız öğrencilerin bilgisayar öz-yeterlik algısı ölçeği puanı erkek öğrencilerin puanından daha yüksektir. Bu durum kız öğrenciler lehine daha olumlu bir sonuç ortaya çıkarmaktadır. Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği puanı bakımından ise 1.sınıfta öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur. ($p=0,219$). Bunlarla birlikte 1. Sınıfta öğrenim gören çevirmen adaylarının Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı ve Teknolojiye Karşı Tutum ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmektedir ($p=0,061$) (Spearman Korelasyon Analizi). 2. sınıfta öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler arasında Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı Ölçeği puanı bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur ($p=0,101$). Aynı şekilde 2. sınıfta öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler arasında Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği puanı bakımından da istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=0,310$). Ayrıca 2. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı ve Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı görülmektedir ($p=0,991$) (Spearman Korelasyon Analizi).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algı düzeylerini ve teknolojiye karşı tutumlarını belirlemek için yapılan bu çalışmada iki farklı ölçek kullanılarak veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Çevirmen adaylarının bilgisayar algı düzeylerinin ortalamaları üzerinde olduğu tespit edilirken teknolojiye karşı tutumlarının ortalamaları altında olduğu görülmüştür. Ayrıca çevirmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlik algılarının ve teknolojiye karşı tutumlarının öğrenim gördükleri sınıfa göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Cinsiyete göre bunların farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde ise kız öğrencilerin Bilgisayar Öz-yeterlik Algısı Ölçeği puanının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği bakımından ise kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Son olarak kız ve erkek öğrenciler, hem birinci sınıf hem de ikinci sınıfta kendi içinde ayrı ayrı değerlendirilerek bilgisayar öz-yeterlik algıları ile teknolojiye karşı tutumları arasında bir ilişki olup olmadığı incelenmiş ve sonuç olarak her iki ölçek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Bu veriler ışığında olarak öğrencilerin teknolojiye karşı daha olumlu bir bakış açısı kazanmaları için öncelikle bilgisayar becerilerinin daha üst seviyeye çıkartılması ve çevirmen adaylarının bu konuda kendilerini daha yeterli görmeleri sağlanmalıdır. Bunun için çeviri teknolojileri derslerinde temel bilgisayar becerilerini geliştirecek etkinliklere yer verilmesi gerekmektedir. Nitekim çeviride bilgisayar kullanılmasının ve teknolojinin sunduğu olanaklardan yararlanılmasının artık bir zorunluluk olduğu gerçeğinden hareketle çevirmen adaylarının meslek yaşamlarını doğrudan etkileyecek bu becerilerin, eğitim yaşamları boyunca onlara kazandırılması önem arz etmektedir. Bu becerileri kazandırmak şüphesiz ki akademisyenlerin temel görevidir ve bundan dolayı bu dersleri verecek öğretim elamanlarının alanlarında uzman olmaları gerekmektedir.

Sonuç olarak algı ve tutum araştırmaları birçok farklı alanda yapılmakta ve elde edilen veriler o alanlardaki eğitim kalitesinin artırılmasına katkı sağlaması için kullanılmaktadır. Bağımsız bir bilim dalı olarak kendi sınırlarını çizmeye ve eğitim standartlarını belirlemeye çalışan Çeviribilim alanında ise benzer çalışmaların yok denecek kadar azdır. Bu alanda yapılacak benzer çalışmalar, gerek çeviri eğitiminde çeviri teknolojileri derslerinin içeriğinin tasarlanmasına, gerek çeviri eğitimi programının geliştirilmesine, gerekse çeviribilim alanının temel hedeflerinden olan teknoloji edincinin öğrencilere kazandırılmasına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Alcina, A. (2008). *Translation Technologies: Scope, Tools and Resources*. Target, 20.1, 79-102
- Alıcı, D. (2013). *Okula Yönelik Tutum Ölçeği'nin Geliştirilmesi: Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması*. Eğitim ve Bilim, 38 (168), 318-331
- Alkan S.C. (2013) Lisans Düzeyinde Çeviri Eğitiminde Teknoloji Eğitiminin Yeri. İ.Ü. Çeviribilim Dergisi, (7), 127-147
- Aşkar, P. & Umay, A. (2001). İlköğretim Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Bilgisayarla İlgili Öz-Yeterlik Algısı. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,21, 1-8.
- Aydın F. & Kara F.N. (2013). Öğretmen Adaylarının Teknolojiye Yönelik Tutumları: Ölçek Geliştirme Çalışması. Türk Fen Eğitimi Dergisi. 10 (4), 103-118
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations Of Thought And Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1994). *Self-Efficacy*. In V. S. Ramachaudran (Ed.), *Encyclopedia Of Human Behavior*. New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.], *Encyclopedia of mental health*. San Diego: Academic Press, 1998). (4), 71-81
- Bowker, L. (2002). *Computer-aided Translation Technology: A Practical Introduction*. Ottawa: University of Ottawa Press.
- Çelik H.C. & Çevik M.N. (2013). İşsiz Gençlerin Bilgisayar Öz-Yeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılması. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 3 (1), 152-166
- Demirel, Ö. (1993). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Usem Yayınları-10,
- Göçer, G. & Türkoğlu A. (2018). *Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Bilişim Teknolojileri Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (46), 223-238
- Karakuş, T. E. & Özbay, M. (2016). *Ortaokul Öğrencileri İçin Dinlemeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması*. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 4(2), 187-199.
- Kastberg, P. (2012). *Machine Translation Tools - Tools of the Translator's Trade*. (çev. Thomas Buch Andersson). Communication & Language at Work. (1), 34-45.
- Kurbanoglu, S. & Akkoyunlu, B. (2002). *Öğretmen Adaylarına Uygulanan Bilgi Okuryazarlığı Programının Etkliliği Ve Bilgi Okuryazarlığı Becerileri İle Bilgisayar Öz-Yeterlik Algısı Arasındaki İlişki*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22, 98-105.
- Seferoğlu, S. S. & Akbıyık, C. (2005). İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayara Yönelik Öz-Yeterlik Algıları Üzerine Bir Çalışma. Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research,19, s. 89-101.
- Turan, İ., Şimşek, Ü. & Aslan, H. (2015) *Eğitim Araştırmalarında Likert Ölçeği ve Likert-Tipi Soruların Kullanımı ve Analizi*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30, 186-203

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Bu çalışmanın yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedirler (The authors of this article confirm that their work complies with the principles of research and publication ethics).
2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).
3. Bu çalışma, intihal tarama programı kullanılarak intihal taramasından geçirilmiştir (This article was screened for potential plagiarism using a plagiarism screening program).